Грипът и детето

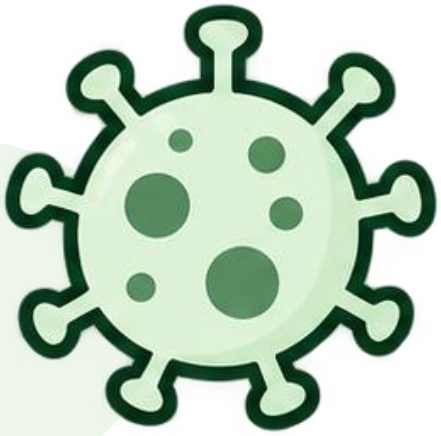
Пътеводител за родители

За решенията, които вземаме за тях

Най-важното за сезонния грип, ваксините и безплатната ваксинация по Националната програма за ваксинопрофилактика на сезонния грип при деца, 2026-2030

Защо грипът при децата не е просто настинка

Грипът е основна причина за респираторни заболявания при малки деца. Най-висок е рискът от заболяване при децата под 5-годишна възраст.

В пика на активността им грипните вируси са основна причина за заболявания на долните дихателни пътища, които изискват медицинска помощ или хоспитализация.

В България заболяемостта от грип и остри респираторни заболявания на 10 000 души е най-висока при децата от 0-4 г., следвани от децата 5-14 г.

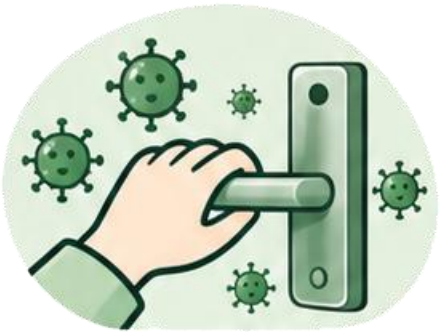

Заразяване и симптоми

Как се предава грипът

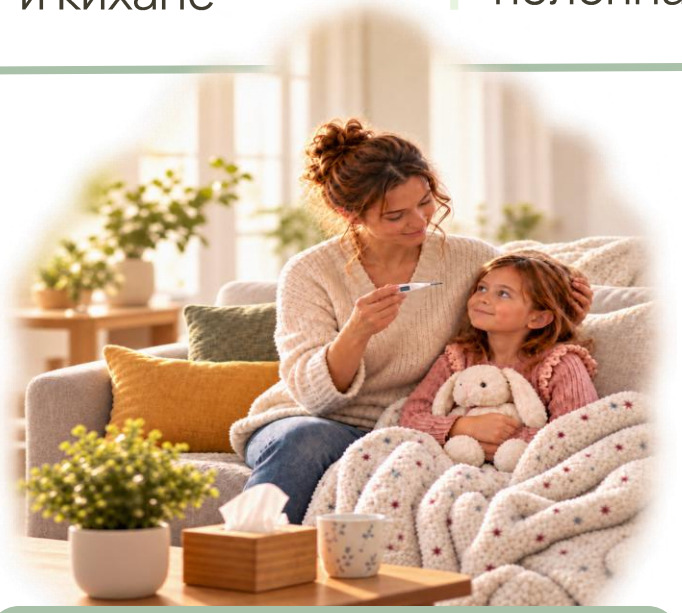
по въздушно-капков път от болен човек
при кашляне и кихане

при допир до замърсени повърхности
върху които са полепнали вируси

чрез докосване със замърсени ръце
на носа, устата или очите

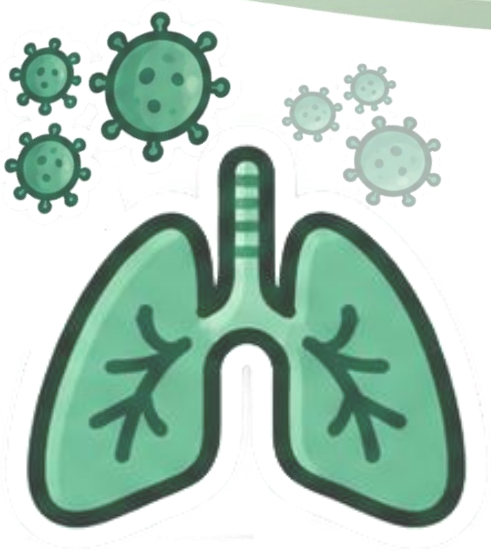

При деца може да има още гадене, повръщане и диария

Как се проявява грипът

- главоболие
- повишена температура
- суха, дразнеща кашлица
- възпалено гърло и хрема
- умора и отпадналост
- мускулни и ставни болки

Възможни усложнения

Основното усложнение при грип е бактериалната пневмония

При малки деца, възрастни, бременни, имунокомпрометирани и лица с хронични заболявания са възможни и други усложнения, включително първична грипна пневмония и още:

Ларингит

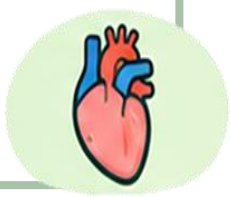

Трахеит

Бронхит

Отит

Синузит

Миоперикардит

Кога да потърсим лекарска помощ

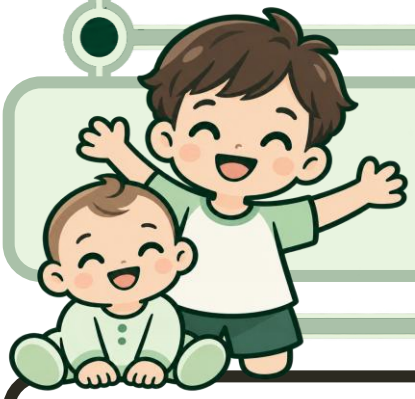

- висока температура, която не спада повече от 3 дни
- затруднено дишане или болка в гърдите
- влошаване на състоянието 4-5 дни след началото на симптомите

Кои деца могат да бъдат ваксинирани безплатно

Националната програма за ваксинопрофилактика на сезонния грип при деца 2026-2030 г. осигурява безплатна ваксина срещу сезонен грип за две групи деца:

6 месеца — **7 години** — **17 години**

Деца от 6 месеца до 7 навършени години

Деца с хронични заболявания от 6 месеца до 17 навършени години

Какъв е обхватът по Програмата

- до 17% от децата до 7-годишна възраст
- 10 000 деца с хронични заболявания

общо до 55 000 деца годишно

Важно

Ваксината се поставя от личния лекар на детето по желание на родителя. Предвидените по Програмата количества ваксини са ограничени.

Кои хронични заболявания са включени

На безплатна ваксина срещу сезонен грип имат право и деца от 6 месеца до 17 навършени години **със следните хронични заболявания**:

- хронични белодробни, вкл. астма, муковисцидоза, цилиарна дискинезия, бронхиектазии
- хронична бъбречна недостатъчност и болни на хемодиализа
- затлъстяване
- хемоглобинопатии
- хронични заболявания на сърдечно-съдовата и на нервната система
- метаболитни заболявания, особено диабет
- вродени аномалии
- органна трансплантация
- вродена и придобита имуносупресия, вкл. медикаментозна
- носители на HIV и болни с клинично проявена HIV инфекция

Видове ваксини срещу грип за деца

По националната програма се предлагат два вида ваксини според възрастта и здравословното състояние на детето

Инактивирани (инжекционни) ваксини

○ *Influvac* ○ *Vaxigrip*

Ваксината се инжектира мускулно в горната част на ръката, а при бебета – в бедрото

✓ Прилагат се на деца **от 6 месеца до 7 навършени години**

✓ Прилагат се на деца с **хронични заболявания от 6 месеца до 17 навършени години**

Атенюирана (назална ваксина)

○ *Fluenz*

Ваксината се прилага чрез впръскване в двете ноздри (по половин доза във всяка ноздра)

✓ Прилагат се на деца **от 2 години до 7 навършени години**

* От безплатна ваксинация по Националната програма могат да се възползват деца на възраст до 8 **не**навършени години (8 г. минус 1 ден).

Целта на Програмата е ежегодно да се осигуряват ваксини за:

до 17% от децата до 7-годишна възраст

10 000 деца с хронични заболявания

Колко дози са необходими

1 доза — първа доза от избраната ваксина срещу грип

най-малко 28 дни

2 доза — втора доза от същата ваксина срещу грип

Кога

Ваксинациите по Програмата се извършват **от 1 октомври до 31 март** на следващата година

Ако детето е на възраст до 9 години и се ваксинира срещу грип **за първи път в живота си**, се поставят две дози от една и съща ваксина с интервал най-малко 28 дни.

Важно

Ваксинацията срещу грип се прилага ежегодно

Възможни нежелани реакции

При инжекционните ваксини

Най-честите нежелани реакции са:

- болка в мястото на приложение
- умора
- главоболие

Други възможни нежелани реакции:

- повишена температура
- раздразнителност
- гадене, диария, повръщане
- загуба на апетит
- изпотяване
- сънливост

Най-често реакциите са леки и отшумяват бързо

При назалните ваксини

Най-честите нежелани реакции са:

- намален апетит
- главоболие
- общо неразположение
- назална конгестия/ринорея (запушване на носа / хрема)

Ползите от ваксинацията срещу грип при деца

Противогрипната ваксинация помага да се намалят заболяването, посещението при лекар, хоспитализациите и рискът от тежки последици.

11-30%
по-нисък риск от лабораторно потвърден грип при здрави деца

59-67%
по-ниска вероятност за медицинско посещение по повод грип

52-61%
по-нисък риск от хоспитализация

75/85%
по-нисък риск от смърт, свързана с грип

- **над 75%** при деца с високорискови заболявания
- **над 85%** при деца без придружаващи заболявания

Ваксинацията е грижа.